

DOHODNINSKE OBVEZNOSTI REZIDENTA

Pojasnilo DURS, št. 424-01-10421/2005, 28. 11. 2005

Zavezanec je zaprosil za pojasnilo v zvezi z obveznostjo plačila dohodnine v Sloveniji. Sprašuje, ali mora tudi med letom vložiti napoved za dohodke, ki jih prejema iz tujine, in kakšen pomen ima določba 20. člena Konvencije med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki na dohodek in premoženje (Uradni list RS-MP, št. 4/1998; v nadaljevanju: konvencija) v njegovem primeru. Hkrati tudi prosi za dodatno pojasnilo v zvezi z odpravo dvojnega obdavčevanja dohodkov rezidenta iz virov izven Slovenije.

Po novem Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 70/05-UPB2; v nadaljevanju: ZDoh-1) rezidenti Slovenije plačujejo dohodnino od vseh svojih dohodkov, ne glede na to, kje so doseženi. Med letom praviloma plačujejo akontacijo dohodnine, bodisi kot davčni odtegljaj bodisi kot davek, odmerjen z odločbo na podlagi napovedi. Za dohodke, prejete iz tujine, rezidenti praviloma med letom vlagajo napovedi. Navedeno izhaja tudi iz določbe drugega odstavka 267. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 25/05-UPB1; v nadaljevanju: ZDavP-1), ki določa: če dohodek iz zaposlitve izplača oseba, ki ni plačnik davka (npr. izplačevalec pravna oseba s sedežem izven Slovenije), akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca. Davčni zavezanec rezident mora za prvič prejet dohodek iz delovnega razmerja vložiti napoved v sedmih dneh od dneva pridobitve tega dohodka.

Rezidenti Slovenije morajo v skladu z določbo 252. člena ZDavP-1 oddati tudi letno napoved za odmero dohodnine. Posameznik, ki je rezident Slovenije samo del davčnega leta, mora vložiti napoved za odmero dohodnine za del preteklega davčnega leta, v katerem je bil rezident Slovenije. Odprava dvojnega obdavčevanja dohodkov rezidenta iz virov izven Slovenije je v ZDoh-1 urejena v 127.–132. členu. Po določbi 127. člena ZDoh-1 lahko rezident od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela dohodnine, ki jo je plačal od dohodkov iz virov izven Slovenije, vključenih v njegovo osnovo za dohodnino.

Uveljavljanje odbitka davka, plačanega v tujini, ureja 256. člen ZDavP-1, uveljavljanje oprostitve za dohodke rezidenta, če je oprostitev določena z mednarodno pogodbo, pa 257. člen ZDavP-1. Davčni zavezanec, ki je rezident, uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini, oziroma oprostitve v napovedi za odmero dohodnine. V skladu z določbo prvega odstavka 272. člena ZDavP-1 lahko davčni zavezanec, ki prejema dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnino, ne glede na 256. in 257. člen tega zakona in ne glede na zakon o obdavčenju uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini, ali oprostitve že v napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve.

V zvezi z vprašanjem, ki zadeva 20. člen konvencije – obdavčitev dohodkov profesorjev in raziskovalcev, pojasnujemo, da ta člen v bilateralne konvencije vključujejo države, ki želijo zagotoviti posebno davčno obravnavo dohodkov profesorjev in raziskovalcev za spodbujanje mednarodnega sodelovanja na znanstvenem področju. V skladu s tem členom se profesorjem in raziskovalcem, rezidentom ene države pogodbenice, dovoli oprostitve obdavčitve v drugi državi pogodbenici za dohodke, ki jih dosežejo s poučevanjem ali opravljanjem raziskovalne dejavnosti v tej drugi državi. Navedeno izhaja tudi iz 20. člena konvencije, toda oprostitve v državi, kjer oseba predava, poučuje ali opravlja raziskovalno dejavnost (v obravnavanem primeru v Avstriji), velja dve leti od prvega prihoda v državo pogodbenico.

Do ugodnosti po 20. členu konvencije so upravičene samo tiste osebe, ki dejavnost poučevanja ali raziskovanja opravljajo v skladu s pogoji, navedenimi v tem členu. V nasprotnem primeru je dohodek obdavčen v skladu z ustreznim členom konvencije (npr. 15. člen, če je to dohodek iz zaposlitve, ali 14. člen, če je to opravljanje samostojne

dejavnosti). Pojasnjujemo še, da je v zvezi z odpravo dvojnega obdavčevanja dohodkov rezidenta treba upoštevati tudi določbo konvencije o odpravi dvojnega obdavčevanja, to je 24. člen konvencije.